

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 2P/196/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6313210671
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2014:6313210671.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, samosudcom JUDr. Jozefom Zlochom, v právnej veci starostlivosti o maloletú A. C., nar. XX.X.XXXX, bytom ako otec, toho času predbežne odovzdanú do starostlivosti resocializačného strediska Komunita Ľudovítov n.o., prevádzka komunita Poloma, okres Krupina, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne, dcéru O. C., nar. X.XX.XXXX, bytom S., S. X a V. A., nar. XX.X.XXXX, bytom D., C., Z. XX, o podnete Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne, o nariadenie výchovného opatrenia formou nariadenia pobytu v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých, takto

rozhodol:

I. Súd o d n í m a maloletú A. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S. X, S., z osobnej starostlivosti otca O. C., nar. X.XX.XXXX a u k l a d á maloletej A. C. výchovné opatrenie a to formou pobytu v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých. Opatrenie sa bude vykonávať v Komunita Ľudovítov n.o., prevádzka komunita Poloma, okres Krupina.

II. Otec je p o v i n ý prispievať na výživu maloletej na účet Komunity Ľudovítov n.o. a to výživným vo výške 60,- Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred.

III. Matka je p o v i n á prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 50,- Eur mesačne a to na účet Komunity Ľudovítov n.o., vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred.

o d ô v o d n e n i e :

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne podal dňa 7.10.2013 podnet, ktorým žiadal, aby súd odňal maloletú zo starostlivosti otca a maloletej uložil výchovné opatrenie formou nariadenia pobytu v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých, ktoré bude vykonávané v Komunita Poloma. Z podnetu vyplýva, že v minulosti bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca, v minulosti matkou podaný návrh matky na zmenu výchovného prostredia súd zamietol. Po rozhodnutí súdu na základe dohody rodičov maloletá vycestovala za matkou do D., bolo vydané rozhodnutie, na základe ktorého bolo maloletej povolené plniť školskú dochádzku v cudzine. Od 1.2.2013 maloletá žila v domácnosti matky v D., v marci 2013 sa vrátila do domácnosti otca. Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny bolo v máji Základnou školou vo Valaskej zaslané oznámenie o zanedbávaní školskej dochádzky maloletou, maloletá ignorovala školskú dochádzku a otec riešenie situácie podľa vyjadrenia školy absolútne nezvládal. Maloletá následne absolvovala dobrovoľný pobyt v Diagnostickom centre Lietavská Lúčka, po opakovaných telefonátoch a prosbách otec maloletú zobral domov; následne ho však maloletá nerešpektovala a otec výchovu maloletej naďalej nezvládal. Oddelenie SPOD a SK začalo dňa 16.8.2013 správne konanie vo veci uloženia výchovného opatrenia - napomenutia, ktoré konanie do podania podnetu nebolo ukončené z dôvodu nedoručenia oznámenia o začatí konania matke. Matka maloletej dňa 24.9.2013 kontaktovala ÚPSVaR Brezno s tým, že rodičia sa rozhodli podať návrh na

nariadenie ústavnej starostlivosti s tým, že ona sama s návrhom súhlasí. Vyslovila podozrenie, že maloletá užíva omamné látky. Následne bol vykonaný dňa 25.9.2013 pohovor s maloletou, ktorej boli vysvetlené dôsledky neplnenia si povinnej školskej dochádzky ako aj dôsledky a zodpovednosť za vlastné správanie a negatívne následky užívania omamných látok. Otec maloletej podal dňa 27.9.2013 návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti spolu s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno vykonal sociálne zisťovanie v rodine maloletej, v rámci ktorého otec maloletej trval na podanom návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti, uviedol, že výchovné problémy pretrvávajú, ktoré on ani matka maloletej nedokážu zvládať. Otec maloletej tiež uviedol, že bolo vykonané vyšetrenie maloletej a u maloletej vyšli pozitívne výsledky na užívanie marihuany. Otcovi maloletej bolo vysvetlené, že bude podaný návrh na nariadenie pobytu maloletej v resocializačnom stredisku pre mladistvých, s ktorým návrhom otec maloletej súhlasil a po telefonickom kontakte s takýmto návrhom súhlasila aj matka. ÚPSVaR zdôraznil, že rodičia výchovu maloletej nezvládajú, maloletá užíva omamné látky a je vážne ohrozené zdravie a priaznivý vývoj maloletej.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne podal dňa 7.10.2013 rovnako aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

Tunajší súd svojím uznesením č.k. 2P/196/2013-11 zo dňa 10.10.2013 začal konanie o nariadenie predbežného opatrenia vo veci odovzdania maloletej do starostlivosti resocializačného strediska Komunita Poloma a uložil otcovi, prípadne komukoľvek kto mal maloletú v starostlivosti povinnosť odovzdať ju do starostlivosti resocializačného strediska. Proti predbežnému opatreniu odvolanie podané nebolo, stalo sa právoplatným dňa 22.11.2013.

Okresný súd Brezno svojím uznesením č.k. 2P/196/2013-19 zo dňa 3.12.2013 začal konanie o nariadenie pobytu v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých maloletej A. C. a to v resocializačnom stredisku Komunita Poloma.

Vo veci samej súd nariadil pojednávanie na deň 15.1.2014, vykonal dokazovanie v neprítomnosti resocializačného strediska, ktoré svoju neúčast' z pracovných dôvodov ospravedlnilo ako aj v neprítomnosti matky, ktorá svoju neúčast' ospravedlnila len ústne, na pojednávaní a to prostredníctvom otca maloletej.

Na pojednávaní kolízny opatrovník zotrval na podanom podnete vrátane dôvodov uvedených v písomnom podnete. Nad rámec tam uvedených dôvodov zdôraznil, že maloletá bola dňa 18.10.2013 umiestnená v Komunita Ľudovítov, neziskovej organizácii, čo je špecializovaná zariadenie pre liečbu drogovu závislých. Podľa správy výchovné opatrenie plní svoj účel, maloletá sa nachádza v adaptačnej fáze resocializačného programu. Na skupinových terapiách je otvorená spätnej väzbe a pochopeniu vlastného správania a prežívania; objavuje sa u nej ale aj maladaptívne správanie a manipulácia okolia. Zariadenie hodnotí výchovné opatrenie ako účelné s potrebou jeho ďalšieho trvania.

Otec maloletej na pojednávaní vyjadril súhlas s nariadením výchovného opatrenia pokiaľ to má maloletej pomôcť, myslí si však, že maloletej takýto postup pomôže. Poukázal na okolnosti, za ktorých problémy s maloletou vznikli, maloletá pod vplyvom matky, ktorá jej hovorila, že ju zoberie do D., spravila hrubú čiaru za životom na Slovensku a následne si robila čo chcela. Otec všetkému nedokázal zabrániť. Maloletá vo veku 14 rokov mala pomer so svojim 17-ročným kamarátom, ktorý bol aj v trestnom konaní odsúdený. Maloletú, ľahko ovplyvniteľnú, zlákalo jej okolie k problémom. Dcéra mala následne veľké množstvo vymeškaných hodín v škole, o čom sa otec dozvedel len od učiteľa. Maloletá sľubovala nápravu, ale ostalo len pri sľuboch. Do riešenia problémov sa v tom čase zapojila sociálka s jej opatreniami. Maloletá bola na diagnostickom pobyte, z ktorého ju otec po naliehaní matky zobral. Začiatkom školského roku 2013/2014 sa maloletá snažila správať dobre, čo jej ale vydržalo len týždeň. S maloletou boli na testoch, ktoré vyšli pozitívne na marihuane. Maloletá bola zrejme už na omamných látkach závislá, otcovi začala kradnúť peniaze a to aj vo výške 100,- Eur a zobrala mu aj bicykel, ktorý predala. Mala sa zúčastniť aj ďalších problémov, za jej účasti mal byť nejaký pán obratý o peniaze. S maloletou je v súčasnosti v nepriamom kontakte nakoľko prvé tri mesiace je vylúčený akýkoľvek kontakt. Má vedomosť o tom, že

boli problémy s adaptáciou maloletej v stredisku. Jemu O.. B. zo strediska uviedla, že je potrebné, aby maloletá v zariadení zotrvala, že v súčasnosti je len v úvodnej fáze.

Otec maloletej na pojednávaní tlmočil vyjadrenie matky maloletej, ktorá mu uviedla, že ona s umiestnením maloletej do resocializačného strediska nesúhlasí a maloletú si chce zobrať do D. s tým, že ona to s maloletou v D. zvládne.

Výsledok skúšky na omamné látky vykonaný u maloletej dňa 27.9.2013 bol pozitívny na marihuanu.

Podľa vyjadrenia Komunity Ľudovítov n.o. maloletá bola do starostlivosti ich resocializačného strediska prijatá dňa 18.10.2013. V súčasnej dobe nariadené opatrenie plní svoj účel, maloletá bude potrebovať širší časový priestor na liečbu minimálne v trvaní jedného roka. Resocializačné zariadenie bude klientku motivovať a pomáhať jej pri prijatí jej diagnózy a rozhodnutiu liečiť sa vo všetkých smeroch svojho maladaptívneho správania pri zvládnutí nárokov bežného života. Maloletá sa v súčasnosti nachádza v adaptačnej fáze resocializačného programu, pričom prvé dni prijímala podmienky resocializačného strediska s otvoreným záujmom a motiváciou pochopiť pravidlá života v komunite. Prvotná motivácia maloletej ale postupne upadala a začal sa prejavovať nedostatok adaptačných schopností zvládať režim, pravidlá a stereotyp. U maloletej sa potvrdila tendencia k manipuláciám okolia tak, aby boli rešpektované jej nároky, aby ona ovládla situáciu, videnie seba v pozitívnom svetle ako zodpovednej voči sebe aj okoliu, priateľskej a obetujúcej sa; v skutočnosti ale v pozadí ide o účelové správanie k dosiahnutiu vlastných cieľov. Hodnotu týchto cieľov však maloletá preskúmanú nemá, funguje v starých stereotypoch správania - mať voľnosť bez hraníc, prežívať len momentálne zisky slasti a nebrať do úvahy následky svojho správania sa ani voči okoliu a ani voči sebe. Uvedené skutočnosti majú negatívny dopad v reálnom živote maloletej pri rozhodovaní o užívaní drogy, je zrejmé, že maloletá ešte nedokázala prijať svoju diagnózu a nábrať vnútorne silnú motiváciu k liečbe svojej závislosti na drogách. Verbálne deklaruje, že je jej veľmi ľúto správania, ktorým riešila svoj vzťah s matkou a otcom, zatiaľ však ide len o podvedomú tendenciu o únik z prostredia, kde sú pravidlá, režim, prostredie bez drog a nevhodnej partie. Je potrebné ale oceniť, že napriek vnútorným tendenciám a naučeným stereotypom ako zvládať záťaž a obmedzenia sa maloletá snaží v komunikácii s personálom zariadenia nebyť otvorene hostilnou, rebelujúcou a nespolupracujúcou. Na individuálnych aj skupinových terapiách je vnímavá, otvorená k spätnej väzbe a pochopeniu vlastného správania a prežívania, ktoré jej prináša zbytočnú vnútornú úzkosť a afektívne rozlady. Bez prítomnosti dozoru, pri samostatnom menežovaní svojho správania však rýchlo skĺzava k starým stereotypom správania.

Podľa potvrdenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou priemerná mzda otca ako ich zamestnanca je v čistom 802,10 Eur mesačne.

Okresný súd Brezno svojím uznesením č.k. 1P/234/04-27 zo dňa 16.6.2004 nariadil predbežné opatrenie a maloletú A. C. odovzdal do starostlivosti jej otca. Rozhodnutie sa stalo právoplatným dňa 9.7.2004.

Rozsudkom Okresného súdu Brezno, č.k. 1P/234/04-47 zo dňa 12.10.2004 bola maloletá s účinnosťou od 23.6.2004 zverená do výchovy otca, matke bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 16,60 Eur (500 Sk) mesačne. Na odvolanie matky Krajský súd v Banskej Bystrici odvolaním napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil. Rozhodnutie sa stalo právoplatným dňa 17.2.2005.

Okresný súd Brezno svojím rozsudkom č.k. 2P/81/2011-43 zo dňa 18.6.2012 zamietol návrh matky na zmenu výchovného prostredia a zverenie maloletej do starostlivosti matky. Odvolanie podané nebolo, rozhodnutie sa stalo právoplatným dňom 8.8.2012.

Okresný súd Brezno svojím uznesením č.k. 2P/196/2013-11 zo dňa 10.10.2013 začal konanie o nariadenie predbežného opatrenia a uložil otcovi, prípadne komukoľvek, kto má maloletú v starostlivosti, povinnosť odovzdať maloletú do starostlivosti resocializačného strediska. Rozhodnutie sa stalo

vykonateľným dňom 10.10.2013; odvolanie podané nebolo a rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňom 22.11.2013.

Podľa § 37 ods.1 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývoj; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

Podľa § 37 ods.3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu

- a) pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) pobyt v špecializovaných zariadeniach najdlhšie na šesť mesiacov,
- c) pobyt v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých.

Podľa § 37 ods.5 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, ak je v ňom maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 37 ods.6 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia po uplynutí obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení. Výchovné opatrenie súd zruší, ak splnilo svoj účel. Súd môže rozhodnúť o uložení iného vhodného výchovného opatrenia, ak je to v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 81 Zákona o rodine, Ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinnosť poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že maloletá bola na základe rozhodnutia súdu zverená do osobnej starostlivosti otca, súd v minulosti návrh matky na zmenu výchovného prostredia zamietol. Maloletá v čase konania o návrhu na zmenu výchovného prostredia prejavila záujem byť zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá v konaní uvádzala, že dokáže aj v cudzine starostlivosť o maloletú zabezpečiť napriek skutočnosti, že maloletá nemecký jazyk riadne neovládala. Z tvrdení kolízneho opatrovníka ako aj z vyjadrení otca mal súd za preukázané, že maloletá po rozhodnutí súdu (o zamietnutí návrhu na zmenu výchovného prostredia) a to na základe dohody rodičov odišla s matkou do D., kde táto zabezpečovala starostlivosť o maloletú; maloletej bolo povolené plniť školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky. Uvedený pokus rodičov vyhovieť želaniu maloletej bol ale bezúspešný a maloletá sa v marci 2013 vrátila do starostlivosti otca. Súd mal tiež jednoznačne preukázané, že po návrate maloletej do starostlivosti otca sa prehĺbili výchovné problémy s maloletou, táto prestala otca rešpektovať a začala zanedbávať školskú dochádzku. Na základe intervencie školy a ÚPSVaR Brezno rodičia maloletej prijali rozhodnutie o dobrovoľnom umiestnení maloletej na diagnostický pobyt, ktorý však na naliehanie a prosby maloletej bol predčasne ukončený. Situácia vo vzťahu k správaniu maloletej sa zlepšila v septembri 2013 len dočasne; následne maloletá začala opätovne zanedbávať školskú dochádzku, prestala rešpektovať authority vrátane otca a bolo jej zistené požívanie omamných látok. Na základe týchto skutočností bola maloletá na základe predbežného opatrenia súdu umiestnená v zariadení plniacom resocializačnú funkciu pre drogovu závislých, podľa vyjadrenia ktorého umiestnenie maloletej v uvedenom zariadení plní svoj účel, a bude potrebná ešte ďalšia doba na liečbu v trvaní najmenej jedného roka.

Na základe takto zisteného skutkového stavu má súd zato, že je dôvod pre dočasné odňatie maloletej z osobnej starostlivosti rodičov, resp. zo starostlivosti otca, ktorému bola maloletá na základe rozhodnutia súdu zverená do osobnej starostlivosti a nariadenie pobytu maloletej v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých tak ako to predpokladá ustanovenie § 37 ods.3 Zákona o rodine. Podozrenie rodičov z užívania omamných látok maloletou sa potvrdilo lekárske laboratórnym vyšetrením ako aj správou resocializačného zariadenia. Forma a stupeň závislosti maloletej na omamných látkach v konaní síce nebol jednoznačne potvrdený, je však nesporné, že maloletá omamné látky užívala. Za týchto okolností, s prihliadnutím na vek maloletej, súd dospel k záveru, že dočasné odňatie maloletej zo starostlivosti rodičov a jej umiestnenie v resocializačnom zariadení pre drogovu závislých je plne v záujme maloletej, ktorá v súčasnosti je vo fáze adaptačného procesu a stupeň preliečenia bude možné hodnotiť až neskôr.

Pokiaľ matka maloletej prostredníctvom otca s umiestnením do resocializačného zariadenia nesúhlasila a vyjadrila sa, že ona pri zverení maloletej do jej starostlivosti situáciu zvládne, súd poznamenáva, že na základe dohody rodičov bola maloletá určité obdobie v jej starostlivosti, pričom takáto dohoda sa neosvedčila, čo je preukázané návratom maloletej do starostlivosti otca. Naopak, podľa názoru súdu dočasný pobyt maloletej u matky (a následný návrat do starostlivosti otca) prispel k maladaptívnemu správaniu sa maloletej, nerešpektovaniu autorít, zanedbávaniu povinnej školskej dochádzky a v konečnom dôsledku k užívaniu omamných látok.

Súd rozhodujúci o umiestnení maloletej do resocializačného strediska pre drogovu závislých rozhodol podľa § 81 Zákona o rodine aj o povinnosti rodičov prispievať na výživu maloletej vo výške uvedenej vo výroku tohto rozhodnutia a to na účet resocializačného zariadenia. Súd má zato, že výška určeného výživného je v súlade s možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov; príjem otca mal súd v konaní preukázaný. Vzhľadom k tomu, že matka maloletej na výživu maloletej prispievala nielen finančnými sumami ale aj zakupovaním iných potrieb maloletej súd má zato, že je aj v možnostiach matky prispievať na výživu maloletej určenou sumou.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, alebo že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný nesplní dobrovoľne, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.